

Laatija Mari-Kaisa Heikkinen ja Leena Talja	pvm 1.11.2017
Hyväksyjä Sari Koistinen	pvm 18.4.2019 versio 1
Päivittäjä Katja Laukkanen	pvm 9.8.2022
Päivityksen hyväksyjä yl Kirsi Jokinen	pvm 19.8.2022 versio 3
Asiakirjan sijainti: L:\Terveystoimi\PROSESSIT\Avoterveydenhuolto\Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto\Prosessikuvausten liiteasiakirjat\Lastenneuvola	

INFEKTIOITA SAIRASTAVAN LAPSEN ERISTÄMINEN PÄIVÄHOIDOSTA

On erotettava lapsen oman voinnin kannalta tarpeellinen sairauden vaatima poissaolo sekä tartuttamisvaara. Tässä ohjeessa ei oteta kantaa siihen, kuinka monta päivää lapsen tulisi olla poissa hoidosta toipuakseen itse taudista. Sairaalle lapselle on aina taattava riittävä toipilasaika sairauden jälkeen. Toipuminen on edistynyt hyvin, kun lapsi on ollut kuumeeton yhden vuorokauden.

Tauti	Tartunta lapseen	Itämis-aika	Oireet lapsella	Lapsen hoito	Eristämistarve päivähoidosta
HENGITYS-TEIDEN VIRUS-INFEKTIOT	Kosketus ja pisaratartunta.	1-3 vrk	Nuha, yskä. Kurkkukipu. Myös kuumetta ja väsymystä esiintyy.	Hoito oireiden mukaan. Tavallisesti paranee ilman lääkärissä käyntiä.	Ei eristämistarvetta.
INFLUENSSA A JA B	Leviävät pisaratartunta ja suorassa kontaktissa.	1-3 vrk. Tartuttavuus jatkuu 1-10 vrk oireiden alusta.	Kuume, mutta valtaosalla esiintyy myös nuhaa jo taudin alkuvaiheessa. Myös kuumeouristuksia voi esiintyä alussa.	Hoito on pääosin oireenmukaista.	Eristyksestä ei ole hyötyä.
RSV (hengitystieinfektio)	Pisaratartunta.	4-5 vrk	Nuhaa, kurkkukipua ja mahdollisesti lämpöily.	Oireenmukainen hoito.	Eristyksestä ei ole hyötyä.
RINO-VIRUKSET (nuhakuume)	Kosketus- ja pisaratartunta.	1-2 vrk	Nuha, kurkkukipu, ja mahdollisesti lämpöily.	Oireenmukainen hoito.	Eristyksestä ei ole hyötyä.
STREPTOKOKIN AIH. RISA-TULEHDUS ELI ANGIINA	Pisaratartunta.	2-5 vrk	Kuume. Kurkkukipu. Mahdollisesti oksentelu. Usein valkoiset pilkut kurkussa.	Lääkärin määräämä hoito.	24 h lääkehoidon aloittamisesta.
MYCOPLASMA PNEUMONIE	Pisaratartunta.	2-3 viikkoa	Yleisimmin aiheuttaa itsestään paranevan ylähengitystieinfektion (nuha, yskä, kurkkukipu, päänsärky).	Oireiden mukainen hoito. Tarvittaessa lääkärin määräämä hoito.	Ei eristämistarvetta.

Tauti	Tartunta lapseen	Itämis-aika	Oireet lapsella	Lapsen hoito	Eristämistarve päivähoidosta
KURKUNPÄÄN TULEHDUS	Leviävät suurina pisaroina ja suorassa kontaktissa.	3–16 vrk	Äkillisesti alkanut kuiva, käheä, kumea, "haukkuva" yskä ja itkun yhteydessä kuuluva sisäänhengityksen vinkuna sekä äänekäs ja vaikeutunut sisäänhengitys	Tavallinen kurkunpää-tulehdus paranee itsestään.	Eristyksestä ei ole hyötyä.
HINKUYSKÄ	Pisaratartunta.	5-20 vrk (yleensä 7-10 vrk)	Yskää, joka viikon kuluessa kehittyä puuskittaiseksi. Hinkukohtauksia ja oksentelua. Osittain rokotetuilla oireet saattavat esiintyä epätyypillisinä.	Tarvittaessa lääkärin määräämä hoito.	Eristetään tartuttavuusaikana; 5 vrk antibioottilhoidon aloittamisesta tai kolme viikkoa oireiden alusta.
MENINGOKOKKI	Pisaratartunta.	2 vrk-viikkoja	Isoilla lapsilla korkea kuume, päänsärky, oksentelu, tajunnantason lasku ja niskajäykkyys. Pienillä lapsilla niskajäykkyys voi kokonaan puuttua ja oireena on tajunnantason lasku ja käsittelyarkuus. Voi esiintyä poikkeavaa itkuä, fontanellin pullotusta, velttoutta, ihonvärin muutoksia. Ihon verenpurkaumat.	Mikrobilääkehoito.	Tartuttavuus jatkuu 24 tuntia hoidon alusta.
VÄLIKORVA-TULEHDUS	Yleensä hengitystieinfektion jälkitila.		Kipu. Korvavuoto. Kuume.	Kipulääkitys. Tarvittaessa lääkärin määräämä antibioottihoito	Ei eristämistarvetta. Jos korvavuotoa, lääkäri arvioi eristämistarpeen.
SILMÄ-TULEHDUS	Kosketustartunta.		Silmien punoitus ja rämmiminen.	Paranee tavallisesti itseksään.	Ei eristämistarvetta. Oireiden voimakkuus ratkaisee poissaolon.

Tauti	Tartunta lapseen	Itämis-aika	Oireet lapsella	Lapsen hoito	Eristämistarve päivähoidosta
MÄRKÄRUPI	Kosketus-tartunta. Märkärupia voi ilmaantua myös ihorikkoumiin.	2-5 vrk	Märkivä ihottuma.	Tarvittaessa lääkärin määräämä hoito.	24 h suun kautta otettavan ja 48 h paikallisen antibiootti-hoidon aloittamisesta.
ONTELO-SYYLÄT ELI MOLLUSKAT	Kosketus-tartunta.	2 vrk-6kk	2-6 mm:n läpimittaiset syylät iholla, pääasiassa taiveissa. Puristettaessa esiin tulee taikinamaista tahnaa.	Syylien annetaan parantua itseksensä.	Ei eristämistarvetta.
HERPES-SUUTULEHDUS	Kosketus- tai pisaratartunta.		Huulella esiintyvä kivulias ja kihelmöivä rakkula. Voi myös muodostaa rakkuloita suussa poskien limakalvoilla ja kielessä. Ikenet ovat yleensä punoittavat ja kipeät sekä herkästi verta vuotavat. Lapsella voi olla kuumetta.	Herpeksen aiheuttama suutulehdus paranee useimmiten itseksensä 5–7 vuorokauden kuluessa.	Ei eristämistarvetta.
PÄÄTÄI	Kosketus-tartunta Myös välilliset tartunnat mahdollisia.	1-2 vrk	Päänahan kutina. Hiusvarteen kiinnittyneet saivareet. Joskus oireeton.	Päätäiden häätö apteekista saatavilla itsehoito- valmisteilla.	Ei eristämistarvetta.
SYYHY	Kosketus-tartunta.	Syyhyku-tina alkaa 3–6 viikon kuluttua tartun-nasta.	Kova iltakutina. Kutinan ja raapimisen jatkuessa etenkin sormiväleihin, kämmeniin ja ranteisiin, pikkulapsilla myös jalkapohjiin, ilmestyy 0,5–1 cm:n pituisia käytäviä.	Hoito apteekista saatavalla itsehoito- valmisteella.	Kunnes hoidettu.
KIHOMATO	Madonmunat joutuvat suuhun yleensä omista sormista.	14-21 vrk	Oireet vaihtelevat. Yleisin oire on peräaukon kutina, erityisesti iltaisin nukkumaan mennessä.	Kihomatojen häätö apteekista saatavalla itsehoito- valmisteella, mieluummin koko perheelle samanaikaisesti. Tarvittaessa lääkärin määräämä hoito.	Ei eristämistarvetta.

Tauti	Tartunta lapseen	Itämis-aika	Oireet lapsella	Lapsen hoito	Eristämistarve päivähoidosta
VAUVA-ROKKO, KOLMEN PÄIVÄN KUUME	Pisaratartunta.	5–15 vrk	Äkillinen korkea kuume, joka kestää yleensä noin 3 vrk. Kuumeen laskemisen jälkeen punatäpläistä ihottumaa.	Itsehoito oireiden mukaan. Lääkärissäkäynti, mikäli kuume pysyttelee korkeana tai lapsi on velto.	Ei eristämistarvetta.
PARVOROKKO	Pääasiassa pisaratartunta.	4–20 vrk (yleensä alle 15 vrk)	Alkaa usein poskien punoituksena, jota seuraa yleensä raajoissa näkyvä ihottuma. Viikkoa aikaisemmin voi olla ollut flunssamainen taudinkuva.	Parantuu itsestään. Tarvittaessa oireiden mukainen hoito.	Ei eristämistarvetta Parvorokko ei enää tartu ihottumavaiheessa.
ENTERO-ROKKO	Tarttuu eritteillä saastuneista käsistä.	3-7 vrk	Kuumetta, jossa rakkuloita ja näppylöitä suussa, käsissä ja jaloissa sekä muuallakin iholla. Nielukipua ja vatsavaivoja.	Parantuu itsestään. Oireiden mukainen hoito.	Ei eristämistarvetta
VESIROKKO	Pisara- ja kosketus-tartunta.	10-21 vrk	Eri vaiheessa olevat vesirakkulat iholla, myös hiuspohjassa. Kuume. Voimakas kutina.	Itsehoito oirekuvan mukaan. Turhaa raapimista tulee välttää.	Rokottamaton: kunnes ruvet kuivuneet, yleensä 5–6 vrk ihottuman alusta. Rokotettu: kunnes uusia iholeesioita ei enää tule.
TUHKAROKKO	Leviää aerosolina ja pisara-tartuntana.	9–14 vrk	Nuha, yskä, konjunktiviitti ja kuume. Läiskäinen ihottuma alkaa korvien takaa helakanpunaisena, leviää vartalolle ja raajoihin ja muuttuu loppuvaiheessa violetin sävyiseksi.	Jos epäilet tuhkarokkoa, konsultoi infektioalan asiantuntijaa.	Eristys vähintään 4 vrk ihottuman alusta. Muuten lapsen yleisvoinnin mukaan.
VIHURIROKKO	Pisara- ja kosketustartunta.	14–21 vrk.	Kasvoilta vartalolle ja raajoihin leviää vuorokauden kuluessa pieni punatäpläinen ihottuma, joka häviää 2–3 vrk:ssa. Suurentuneita imusolmukkeita on niskassa ja leukakulmissa jo ennen ihottumaa	Jos epäilet vihurirokkoa, konsultoi infektioalan asiantuntijaa	Eristämistarve 7 vrk ihottumanalusta. Muuten lapsen yleisvoinnin mukaan.

Tauti	Tartunta lapseen	Itämis-aika	Oireet lapsella	Lapsen hoito	Eristämistarve päivähoidosta
SIKOTAUTI	Pisara-tartuntana.	12-26 vrk.	Kuume. Sylkirauhasten tois- tai molemmin- puolinen aristava turvotus, joka leviää leukakulman yläpuolelle ja korvan eteen. Nielemiskipu.	Jos epäilet sikotautia, konsultoi infektioalan asiantuntijaa	Eristämistarve 5 vrk rauhasturvotuksen alusta, kunnes turvotus- ja muut oireet häviävät.
TULI-ROKKO	Pisara- ja kosketus-tartunta.	2-5 vrk	Kuume. Kurkkukipu. Oksentelu. Ihottuma. ”Mansikkakieli”.	Lääkärin määräämä antibioottihoito	24 h lääkehoidon aloittamisesta. Lapsen toipumistarve on usein tätä pidempi.
SUOLISTO-INFEKTIOT	Kosketus-tartunta. Tarttuu eritteillä saastuneista käsistä ja elintarvikkeista. Myös pisaratartunta mahdollinen.	Riippuu taudin-aiheut-tajasta. Noro-virus 12-48 tuntia. Rota-virus 2-4 vrk.	Ripuli, johon voi liittyä kuumeilua, oksentelua ja ilmavaivoja.	Oireiden-mukainen hoito. Riittävä nesteen saanti. Lääkärissä käynti, jos lapsi väsähtää tai ripuli pitkittyy.	Kaksi oireetonta päivää kotona.
SALMONELLA TYPHI JA PARATYPHI	Tarttuu ulosteesta käsien välityksellä ruokaan. Raaka, tai huonosti kypsennetty siipikarjan-, tai sianliha, pastöroimaton maito, raa'at idut, munat.	6 - 72 tuntia	Kuume, oksentelu, ripuli, vatsakrampit Oireilua kestää yleensä 4 - 10 päivää.	Oireiden mukainen hoito. Lääkehoito harkinnan mukaan, harvoin perusteltua. Tartunnasta tiedottaminen.	Hoitoon voi palata vasta, kun lapsi on oireeton ja on saatu 3 negatiivista ulostenäytettä viikon välein aikaisintaan viikon kuluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta. Oireettomat vaippaikäiset lapset, joiden alle kouluikäisellä sisaruksella on S. Typhi tai S. Paratyphi -tartunta, otetaan pois hoitopaikasta, kunnes on saatu kolme negatiivista ulostenäytettä.

Tauti	Tartunta lapseen	Itämis-aika	Oireet lapsella	Lapsen hoito	Eristämistarve päivähoidosta
ENTERO-HEMOR-RAGINEN E. coli (EHEC)	Tarttuu ulosteella saastuneen ja huonosti kypsennetyn ruuan tai juoma- ja uimaveden välityksellä. Tarttuu myös käsien välityksellä henkilöstä toiseen.	3–4 vrk	Verinen, kuumeeton ripuli ja vatsakrampit.	EHEC-epäilty ja -varmistettu potilas hoidetaan sairaalassa.	Edellyttää eristystä, kunnes on saatu 3 negatiivista ulostenäytettä 24–48 t:n välein. Vaippaikäiset oireettomat sisarukset pidetään pois hoitopaikasta, kunnes on saatu yksi negatiivinen ulostenäyte sen jälkeen, kun ensimmäisenä havaittu tapaus on todettu negatiiviseksi.
TUBER-KULOOSI	Leviää aerosolina ja pisara-tartuntana.	2–10 viikkoa	Yli 3 viikkoa kestävä yskä, joka ei osoita paranemisen merkkejä. Suurentuneet imusolmukkeet. Vatsa- ja selkäkivut. Laihtuminen. Ruokahaluttomuus. Yöhikoilu. Väsymys.	Usean lääkkeen yhdistelmähoito. Kesto vähintään puoli vuotta.	Hengitysteiden tuberkuloosia sairastava lapsi eristetään vähintään 2 viikon ajaksi tehokkaan lääkityksen aloittamisesta. Latentti tuberkuloosi ei vaadi eristystä.
HEPATIITTI A	Tartunta leviää elintarvikkeiden tai veden välityksellä. Virus voi levitä kosketus-tartuntana suoraan henkilöstä toiseen ja WC-tilojen kautta. Tartunta myös veritartuntana	12–50 vrk	Ensimmäiset oireet ovat ruokahaluttomuus ja pahoinvointi. Sairastuneella on kuumetta ja vatsakipua. Iho ja silmän kovakalvot muuttuvat keltaisiksi muutaman päivän kuluttua ensioireista. Pienillä lapsilla tauti on usein täysin oireeton.	Tauti parantuu itsestään, eikä siihen tunneta spesifistä hoitoa. Tarvittaessa lääkärin seuranta.	1 viikko oireiden puhkeamisesta.
HEPATIITTI B JA C, HIV	Veritartunta. Kaikkeen vereen suhtauduttava tartunta-vaarallisena. Puremisen välityksellä tapahtuneita tartuntoja ei ole havaittu.	B-hepatiitti 1-6 kk. C-hepatiitti 1-4 kk. HIV 2-6vk.	Viruskantajalapsi oireeton.	Tarvittaessa lääkärin seuranta.	Taudit ovat kroonisia, joten aiheita eristämiseen ei ole.

Tauti	Tartunta lapseen	Itämis-aika	Oireet lapsella	Lapsen hoito	Eristämistarve päivähoidosta
MRSA	Kosketus-tartunta.		Kantajuus tarkoittaa sitä, että stafylokokki on iholla tai limakalvolla aiheuttamatta oireista tautia.	Oireettomat kantajat eivät tarvitse hoitoa.	Ei eristämistarvetta. Kantajuudesta ei tarvitse kertoa koulussa, päiväkodissa, harrastuksissa, kyläillessä tai muuallakaan terveydenhuollon laitosten ulkopuolella.
ESBL	Kosketus-tartunta.		ESBL-kantajuus on yleensä oireetonta. ESBL-infektiot ilmenevät yleisimmin virtsateissä tai suoliston alueen leikkauksinfektioissa.	Kaikkien ESBL-bakteerin aiheuttamien infektioiden hoitoon löytyy tehoava antibiootti. ESBL-bakteerin oireettomat kantajat eivät tarvitse hoitoa.	Ei eristämistarvetta. Kantajuudesta ei tarvitse kertoa koulussa, päiväkodissa, harrastuksissa, kyläillessä tai muuallakaan terveydenhuollon laitosten ulkopuolella.

https://www.terveysportti.fi/dtk/ltk/koti?p_haku=infektioita%20sairastavan%20lapsen%20erist%C3%A4minen%20p%C3%A4iv%C3%A4hoidosta

<https://thl.fi/fi/web/lastenneuvolakasikirja/ohjeet-ja-tukimateriaali/terveysneuvonta/infektiot>